Author

Degree

Mr. Chalev Pachthong

Doctor of Philosophy (Chemistry)

Thesis Advisory Committee Dr. DamratSupyenCHAIRPERSONAssoc. Prof. Dr. DuangBuddhasukhMEMBERAssoc. Prof. Dr. ArayaJatisatienrMEMBER

ABSTRACT

In this research, brassinosteroids (BRs) a class of steroidal plant hormone were investigated. More than sixty species of tropical plants found in some parts of Thailand were examined for BRs. The bioassay of the BRs was performed using a modification of the standard method of rice lamina inclination by employing Thai rice cultivars in place of Japanese rice cultivars. Thai dwarf rice cultivar of RD 7 was very suitable for the quantitative analysis by the bioassay, since it was sensitive to the BRs and responded to its concentrations linearly in the range of 0.01-100 $ngmL^{-1}$. This applied method using Thai dwarf rice cultivar has never been investigated before. The total BRs in the sixty species of tropical plants studied were quantitatively estimated to be in the range of below 0.01 up to 97.05 $ngkg^{-1}$ and 103.87 μgkg^{-1} in the pollen of pumpkin.

However, BRs could be analyzed by gas liquid chromatography combined with mass spectrometry (GC-MS) by derivatizing them with methylboronic acid. The derived esters of vicinal hydroxyl groups in BRs and the acid (bismethaneboronate derivatives of the BRs; BMB) were analyzed by GC-MS. From the peak area of the GC chromatogram, the approximate amounts of the BRs as BMB were determined in partially purified extract of plant sources. This method was employed in the isolation and characterization of the BRs in three sources i.e. the mature seeds of smooth loofah, the pollen of pumpkin and the immature seeds of *Delonix regia* were carried out. Brassionolide (BL) and castasterone (CS) were investigated. The approximate amounts of BL and CS were, respectively, 41 and 312 $ngkg^{-1}$ in the mature seed of smooth loofah, 36 and 112 μgkg^{-1} in the pollen of pumpkin, and 23 and 169 $ngkg^{-1}$ in the immature seeds of *Delonix regia*.

All of the investigated plant sources in this work have never been previously studied for the BRs.

ลิปสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การคัดแยกและการหาลักษณะเฉพาะของบราสสิโนสเตียรอยค์ใน พืชเขตร้อนบางชนิด

ผู้เขียน

นายเฉลียว เพชรทอง

ปริญญา

วิทยาศาสตรคุษฎีบัณฑิต (เคมี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คร.ดำรัส ทรัพย์เย็น รองศาสตราจารย์ คร.ด้วง พุธศุกร์

รองศาสตราจารย์ คร.อารยา จาติเสถียร

ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการ

บทคัดย่อ

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาสารบราสสิโนสเดียรอยด์ (BRs) ที่เป็นฮอร์โมนพืชชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็น สารประเภทสเดียรอยด์ โดยได้ทำการทดสอบสารนี้ในพืชเขตร้อนที่พบในภูมิภาคต่าง ๆ ของ ประเทศไทยมากกว่า 60 ชนิด ในการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพของสารบราสสิโนสเดียรอยด์ได้ใช้ วิธีการมาตรฐานของการเกิด rice lamina inclination ที่ทำการดัดแปลงโดยใช้พันธุ์ข้าวของไทย ทดแทนพันธุ์ข้าวของญี่ปุ่น ในการศึกษาพบว่าข้าวพันธุ์ กข 7 (RD 7) ซึ่งเป็นข้าวพันธุ์ด้นเดี้ยของ ไทย มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์หาปริมาณสารบราสสิโนสเตียรอยด์ด้วยวิธีการทดสอบฤทธิ์ ทางชีวภาพมาก เนื่องจากมีสภาพไว และสามารถตอบสนองต่อความเข้มข้นของสารบราสสิโนส-เดียรอยด์ที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในช่วงความเข้มข้น 0.01-100 นาโนกรัมต่อมิลดิลิตร การ ประยุกต์ใช้พันธุ์ข้าวต้นเตี้ยของไทยในวิธีการนี้ยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อน ได้นำวิธีการดังกล่าวไป วิเกราะห์หาปริมาณรวมโดยประมาณของสาร บราสสิโนสเตียรอยด์ในพืชเขตร้อนมากกว่า 60 ชนิด พบว่ามีปริมาณรวมอยู่ในช่วงต่ำกว่า 0.01 ถึง 97.05 นาโนกรัมต่อกิโลกรัม และในละอองเกสรของ ดอกฟักทองมีประมาณ 103.87 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัม ในการวิเคราะห์สารบราสสิโนสเตียรอยด์ ด้วยแก๊สโครมาโทรากราฟีที่เชื่อมต่อกับแมสสเปกโทรเมตรี (GC-MS) สามารถทำได้ด้วยการเตรียม เป็นสารประกอบอนุพันธ์ โดยนำสารนั้นทำปฏิกิริยากับกรดเมทิลโบโรนิก จะได้สารประกอบเอส-เทอร์ที่เกิดจากหมู่ไฮดรอกซิลชนิดวิชินลงงสารบราสสิโนสเดียรอยด์กับกรด (สารอนุพันธ์ที่เป็ มีเทนโบโรเนตของสารบราสสิโนสเตียรอยด์, BMB) จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีแก๊สโคร-มาโทกราฟี-แมสสเปกโทรเมทรีต่อไป ซึ่งพื้นที่ใต้พีกของโครมาโทรแกรมที่ได้จากแก๊สโครมาโท-กราฟี สามารถนำไปวิเคราะห์หาปริมาณสารบราสสิโนสเตียรอยด์ที่ได้จากส่วนต่างๆของพืช จากการใช้วิธีดังกล่าวในการคัดแยก และพิสูจน์เอกลักษณ์ของสารบราสสิโนสเตียรอยด์ในพืช จำนวนสามชนิด พบว่ามีปริมาณโดยประมาณของสารบราสสิโนไลด์(BL) และแคสตาสเตอโรน (CS) ในเมล็ดแก่ของบวบหอมเท่ากับ 41 และ 312 นาโนกรัมต่อกิโลกรัม, ในละอองเกสรของคอก ฟักทองเท่ากับ 36 และ 112 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัม และในเมล็ดอ่อนของหางนกยูงฝรั่งเท่ากับ 23 และ 169 นาโนกรัมต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

โดยส่วนของพืชที่นำมาใช้ในการศึกษาสารบราสสิโนสเตียรอยค์ในงานวิจัยครั้งนี้ยังไม่ เคยมีการศึกษามาก่อน

âdânຮົບหาວิทยาลัยເຮີຍວໃหມ່ Copyright [©] by Chiang Mai University All rights reserved